

RAAMATUKOGU UUDISED

HARJU MAAKONNARAAMATUKOGU INFOLEHT

Nr 88 (september 2017)

“MOSAIK” Keila Kooli õpilaste töö

Igal linnul oma laul (Eesti vanasõna)

HILLAR PALAMETSA RAAMATU „PAJATUSI KEILAST JA KAUGEMALT“ ESITLUS HARJU MAAKONNARAAMATUKOGUS

27. juunil esitles Hillar Palamets Harju Maakonnaraamatukogus paljudele huvilistele värsket raamatut „Pajatusi Keilast ja kaugemal“.

Enne aga, kui Hillar Palamets asus vestlema oma uuest raamatust, elust, tegevustest ja hobidest, andis Keila linnapea Enno Fels ajaloolasele, ajaloo propageerijale ja publitsistile üle Keila linna aumärgi number 002.

Sel suvel oma 90. sünnipäeva tähistav publitsist on endiselt vitaalne, hea huumorisoone ja kaasakiskuva jutustamisoskusega. Ta meenutas, et Keilas on ta elanud ja suvitanud 81 aastat ja raamatukogu lugeja on ta olnud 79 aastat.

Värskelt ilmunud raamatu materjal ilmus Keila Lehes aastast 2015. Palametsal kulus ühele pajatusele üks päev, käsikirjalise kalligraafilise käekirjaga kirjutatud pajatuse saatis ta postiga Keila Lehe toimetajale Agu Veetammele. Lood on toimetanud Anne Siniveer ja kujundus on Imbi Kromanovilt. Raamat sisaldab 105 lugu linnast ja laiemalt Lääne-Harjumaalt jaotatuna 14 peatükki.

Raamat sisaldab tagasivaatavaid peatükke 1930ndatest aastatest, kirikust ja usuelust, lähikonnast tsaariajal, Esimesest maailmasõjast Keilast ja Paldiskist ning raudteest, mis tõi arengu kogu Harjumaale.

Kohtumise käigus pajatas Palamets ka oma kahest hobist, mis on taidlusteater ja mälumäng. Ise ta väga palju mängudes ei ole osalenud, kuna teda kutsuti neid läbi viima. Kohtumisel said arvukad kuulajad omandada Palametsa raamatu ja sellesse ka autori autogrammi saada.

(Lühendatult Allar Viiviku artiklist „Kaks omavalitsust Eestis peavad iseseisvussõda“ , Harju Elu , 30. juuni 2017)

P.S. 16. aug. andis Hillar Palamets oma raamatu „Pajatusi Keilast ja kaugemalt“ käsikirjad ja muud materjalid, sealhulgas ka raamatu kärbitud pajatuste osad üle Harjumaa Muuseumile.

Agu Veetamm Keila Lehest

Lea Mäeste

Harju Maakonnaraamatukogu

LUGEJAUURING SAUE VALLARAAMATUKOGUS

Rahvaraamatukoguteenuse kvaliteedihindamise mudeli alusel viib eeskujulik raamatukogu regulaarselt läbi lugejate rahuloluringu. Saue Vallaraamatukogu lugejauuringu ellukutsumine 2017. a. kevadel on seotud ka haldusreformiga. Kuna vallas, sealhulgas vallamajas ja sealsete ruumide kasutajate hulgas toimub kindlasti muutusi ja raamatukogul on lootust laieneda, oli soov saada usaldusväärset informatsiooni meie lugejate ootuste ja vajaduste kohta.

Viimane lugejauuring toimus kümme aastat tagasi ERÜ maaraamatukogude sektsiooni poolt väljatöötatud küsimustiku alusel, ankeedid olid paber kandjal ja vastajaid eriti palju polnud (40 ringis). Peale Saue Vallaraamatukogu ja Hüüru raamatukogu ühinemist toimus 2011. a. e-lugejauuring Hüüru harukogu lugejate seas, kasutades küsitluskeskkonda „eFormular“. Kuna see tundus toekord väga sobiv ja kasutajakonto juba olemas, ei kulutanud aega teiste võimaluste otsimiseks. Teenustasu selles veebikeskkonnas on vastuvõetav ning statistilised tulemused ülevaatlilikud, lisaks ka diagrammidena esitatud.

Kui nõutud vastus on tekstiline (mitte etteantud valikuvariant), nõuab see muidugi andmetulba lihtviisilist läbisirvimist. Erineva tugevusastmega väited olid selles uuringus olenevalt küsimusest kas „väga rahul - pigem rahul - ei oska öelda - ei ole väga rahul - pole üldse rahul“ või „väga oluline - pigem oluline - ei oska öelda - ei ole eriti oluline - pole üldse oluline“, mis on inimesele arusaadavamad kui numbriskaala. Kahjuks ei võimalda tulemustabel küsimusi omavahel seostada, aga siin tuleb appi Excel ja tulpade kombineerimisega on seda üpris väikse vaevaga võimalik teha.

Küsitlus (24 küsimust) oli anonüümne ja jõudis lugejateni lingina läbi URRAM teate. Küsitlusest jäid välja põhikooliõpilased ja nooremad. Arvestusega, et paljudel pensionäridel ei ole töötavat meiliaadressi, olid raamatukogus ka trükitud ankeedid saadaval, aga nende täitmine jäi väikesearvuliseks. Reklaam ja palve küsitluses osalemiseks olid üleval ka valla veebilehel ja raamatukogu fb-lehel.

Ankeedid tulemustega laekusid 12.05. - 05.06.2017, kokku 221. Kui vastajate vanuselist koosseisu arvestada, siis noored vastajad (16-25), kes omavad kindlasti meiliaadressi, olid üpris väheaktiivsed, jäädes tugevasti alla üle 60 aastaste inimeste panusele. Kõige arvestatavam tulemus (üle poole) laekus 40-60 aastastelt lugejatelt, seega sisuliste küsimuste vastused väljendavad suuresti just nende seisukohti.

Midagi väga üllatavat tulemustes polnud, eks me saame päevast-päeva ju ka tagasisidet, aga osa lugejaid on kindlasti liiga tagasihoidlikud, et arvamust avaldada.

Põhjalik tulemuste analüüs pole veel valmis, aga mõningaid fakte võib siinkohal ära tuua. Raamatukogu lahtiolekuajad rahuldavad 90% lugejaid ja need, kes üldse rahul ei ole, puuduvad. Ettepanekuid muudatusteks selles osas laekus sellegipoolest ja need väärivad

kaalumist. 61% lugejatest on kojulaenus märgitud ainsaks raamatukogu külastuse eesmärgiks, kuigi valikuvariante oli kokku 10.

URRAM veebikataloogi ja veebiportaali kasutavad 42% vastajatest ja mittekasutajaid on siis 58%. Seda tulemust ei saa automaatselt üle kanda kogu lugejaskonnale. URRAM-i kasutajatest on sellega rahul 75%. On loomulik, et vanuse kasvades väheneb ka protsentuaalselt veebikataloogi kasutajate arv: 16-25 a. – 69% versus üle 60 a. – 20%. Vastustest ilmnes, et mõnele lugejale oli sellise portaali olemasolu ikka veel üllatuseks. Järelikult sellekohane info ei ole kunagi üleliigne. Mitmed vastajad väitsid, et URRAM eelmine versioon oli kasutajasõbralikum ja et võrreldes teiste raamatukogusüsteemidega on see ebaloogiline ja vähe-ülevaatlik.

See, et Saue Vallaraamatukogus on ruumiga kitsas käes, tajuvad ka lugejad, ruumi suurus ja struktuur on see töökeskkonna faktor, millega vastajad kõige vähem rahul on. Üle poole vastanutest peab tähtsaks, et raamatukogus oleks nii personaalsed vaiksed töökohad kui intiimsed pehmed lõõgastuskohad, eksponeerimispind (näitused) ja ürituste ruum. Selles osas on praeguses raamatukogus puudujäägid. 67% arvab, et raamatukogu vajab omaette lasteosakonda, 43% arvab, et ka eraldi noorteala poleks paha. Kohviautomaat on soovitud atribuut veerandile vastanutest. Ka kokkusaamiskohast (suhtlusala) tuntakse puudust.

See-eest võimalust raamatukogus filmi vaadata või muusikat kuulata peetakse suhteliselt väheoluliseks.

Viimasel ajal on levinud seisukoht, et raamatukogu võiks ja peaks peale tavapärase teavikute veel midagi laenutamiseks välja pakkuma. Küsitluse alusel võib öelda, et valdavalt soovivad lugejad raamatukogul jääda ikka raamatukoguks ja mitte selliste „väljakutsetega“ tegeleda.

Kahel juhul kasutaks vastajad või nende pereliikmed ratastooliga juurdepääsu raamatukokku (praegu pole).

Kirjanikest ja autoritest, kellega kohtumisele kindlasti tahetakse tulla, moodustus tänu küsitlusele pikk nimekiri, mis lihtsustab valiku langetamist, kui see on päevakorras.

Raamatukogu töötajate professionaalse tasemega on rahul 98%. Erinevate küsimuste vastusevariantide põhjal võib öelda, et raamatukoguhoidja pädevust jagada lugemissoovitusi hinnatakse ja oodatakse väga. Mitmed näeksid heameelega oma meilipostkastis ka raamatukogu uudiskirja.

Viimane küsimus oli sõnastatud nii: „Millise elamusega oli seotud Teie viimane raamatukogukülastus?“. 95%-l oli vastus positiivne, 5%-l neutraalne ja negatiivset ei olnud ühtegi.

Põhieesmärk - aidata raamatukogu tööd tulemuslikumaks muuta ja edasisi plaane kavandada – sai selle küsitlusega täidetud.

LASTE VABARIIK on Eesti Vabariigi 100. aastapäevale pühendatud lastele suunatud ettevõtmiste sari, mille eesmärgiks on omakultuuri tutvustamine ja edendamine atraktiivses vormis. Toimimas on kolm ala: etendusala, mänguala ja töötubade ala.

Harjumaal külastas LASTE VABARIIK ka Sakut ja Kuusalu.

„LASTE VABARIIK“ LOKSAL

3. augustil oli Loksa linnaväljakul üritus Laste Vabariik. Paljude töötubade kõrval oli ka meie raamatukogu meisterdamise telk, kus toimetas meie raamatukogu lasteosakonna hea haldjas, abimees Liivi Tang, kes muidu on lasteaia kasvataja, aga ta on raamatukogus ka varem koos lastega meisterdanud. Ta on alati huvitavate ideedega meid aitamas. Seekord joonistati, volditi, värviti, kleebiti. Tegevust ja lapsi jagus pikaks päevaks. Tore päev oli!

KAIRE KOITNE KUNSTINÄITUS HARJU MAAKONNARAAMATUKOGUS

Kaire Koitne on oma tööelus Keila linna arhitekt. Arhitektuuri on ta õppinud Eesti Kunstiinstituudis, kus tema õppimise ajal oli üsna loominguline lähenemine ja tegeleti ka joonistamise ja maalimisega. Juba lapsepõlves oli Kairel suur joonistamishuvi, mis viis ta õppima ka tarbekunstikallakuga klassi.

Raamatukogus olnud näituse kõige varajasem töö on aastast 1975 ja tehtud keskkooli ajal. Teised maalid aga peamiselt aastatest 2016-2017 õlimaalikursuse ajast ja peale seda. Loodusmaalid on maalitud looduses olles. Kaire ise nendib, et on kivi-usku inimene, sestap on merevaated tehtud Paatsalu, Kassari ja Pikakari rannas.

Näitusel oli ka lillemaale, mis enamasti maalitud natuurist, aga paar maali on kunstlilledest.

Kaire mainis, et tal on tore kunstihuvilistest sõpruskond, kellega ühist huvi viljeletakse ja ka koos näitusi korraldatakse.

Ka Kaire pere on kunstihuviga, külastades näitusi. Pildil kaasa elamas ema näituse avamisele.

Lea Mäeste

Harju Maakonnaraamatukogu

RAHVARAAMATUKOGUDE LAAGER HAAPSALUS

Rahvaraamatukogude 37. suveseminar „Raamatukogu teenus, väärtus, kasu hindamine „ toimus 9.-11. augustini Haapsalus ja Noarootsis.

Laagrilipu heiskamisel Haapsalu Kultuurikeskuse ees tervitasid laagrirahvast Haapsalu linnapea Urmas Sukles ja Lääne maavanem Neeme Suur.

Päeva avateemast „Raamatukogud ühinenud ja ühinevates valdades” rääkis Lääne- Nigula vallavanem Mikk Lõhmus. Kohalike omavalitsuste rollid erinevates riikides on erinevad, kuid üldjuhul peetakse oluliseks kogukondlikku mõõdet, piirkonna elanikele oluliste teenuste kättesaadavuse tagamist ja arendustegevust. Kogukonna elanike heaolu tagamine saab toimuda koostöös riigiga ja teenuste kättesaadavust ja arendustegevust tuleb käsitleda laiemalt kui ainult ühe KOV piires. Ettekandja puudutas levinumaid müüte seoses haldusreformiga, nagu võimalik ääremaastumine ja teenuste kättesaadavuse halvenemine. Ohtude vältimise ja maandamise eeltingimuseks peab olema KOV juhtimiskultuur. Ühendvaldade puhul on suurimaks väljakutseks rahvastiku vähenemine ja kuidas sellega toime tulla.

Haldusreformi tulemusena liituvad senise Lääne-Nigula vallaga Noarootsi, Nõva, Martna ja Kullamaa vallad. Uues ühinevas Lääne-Nigula vallas saab olema 9 rahvaraamatukogu või laenuspunkt, mis kõik jätkavad vähemalt esialgu senist tegevust. Enne suurvalla teket oli 4 raamatukogu, kusjuures üks neist Taebla oli juhtiv raamatukogu. Mikk Lõhmus puudutas raamatukogudes olevaid postipunkte väites, et elanike poolt on olnud positiivne vastukaja. Väiksemates kohtades on tulevikus oluline kogukonnale vajalike teenuste ühendamine lähenedes igale paikkonnale erinevalt.

Haldusreform Läänemaal :

Läänemaalt liituvad Pärnumaaga Lihula ja Hanila vallad ning koos Varbla ja Koonga valdadega saab ühendvalla nimeks Läänerranna vald 5602 elanikuga. Läänemaale jääb üldse 3 valda: Ridala + Haapsalu linn, Haapsalu linnana 13596 elanikuga, Vormsi 425 elanikuga ja eelpool nimetatud Lääne - Nigula vald 7271 elanikuga. Need arvud on toodud, et oleks võimalik võrrelda Harjumaaga, kus mastaabid on sootuks erinevad.

ERÜ esinaine Katre Riisalu rääkis teemal „21. sajandi raamatukogu, milline see olla võiks või olema peaks”.

Võrreldes erinevates maades raamatukogude lugejate osakaalu elanikkonnast tõi ta näitena Soomes 67%, 1 raamatukogu 5400 elaniku kohta, Taanis 50%, 1 raamatukogu 10 tuhande elaniku kohta, Inglismaal 34%, 1 raamatukogu 16 000 elaniku kohta ja Eestis 30%, 1 raamatukogu 2300 elaniku kohta. Taanis peetakse oluliseks, et paljud elanikele vajalikud teenused saab kätte raamatukogust, raamatukogude külastatavus on kõrge, palju üritusi, lastele ettelugemised, keeltekohvikud. Olulised on ka puhkekohad, ema ja lapse toad.

Mujal maailmas teevad rahvaraamatukogud koostööd ülikoolidega ja olulisena tuuakse välja osaluse võimaldamine raamatukogu tegevuses. Kreekas on raamatukogudes muusikastuudiod. Kõik viib mõttele, et meie rahvaraamatukogud liiguvad samuti enama avatuse ja mitmekülgsema tegevuse ja teenuste pakkumise suunas, mis võib luua eelduse külastatavuse kasvuks raamatukogudes.

Katre rääkis üle 21. sajandi raamatukogu visioonidokumendi koostamise ja rahvaraamatukogu teenuse kvaliteedihindamise mudelis toodud põhimõtted.

Tekstiga saab tutvuda klõpsates allpool olevale pealkirjale:

21. sajandi raamatukogu

Katre Riisalu
ERÜ juhatuse esinaine

Rahvusraamatukogu juhtiva spetsialisti Kai Välbe ettekanne „Raamatukogu väärtuse ja kasu hindamise võimalus” tõi meie tegevuse hindamise uue vaate.

Järgnevalt väljavõtted Kai Välbe ettekandest:

Raamatukogu väärtuse näitamine ja kasu hindamine on oluline teavitamiseks riiklikke ja kohalikke institutsioone, et raamatukogu on väga vastutustundlik investeering tulevikku. Maailmas kasutatakse kasulikkuse näitajana mõistet MÕJU. Mõju võrdub laiade või lokaalsete sotsiaalsete muutustega, mida institutsiooni panus tekitab. Raamatukogu mõju hindamise meetodid on järelenduslik tõendus: statistika, tulemusindikaatorid, kasutajate rahuloluküsitlused. Kasutaja rahulolu on oluline näitaja raamatukogu kasulikkuse hindamisel ja strateegilises planeerimisel. Andmete analüüsi järgselt parandatakse raamatukogu teenindust, viiakse kogu nõudlusele vastavaks (vanuselise ja haridusliku koosseisu arvestamine) jm, kohalikus elus muudetakse transpordikorraldust, teeninduspiirkonda jm.

Raamatukogu mõju hindamise teine meetod on KÜSITLUSTÕENDUS: mõjuküsitlused, intervjuud ja fookusgrupi uuringud, kasutajate enesehindamine, lood raamatukogu mõjust isikliku heaolu paranemisele jm.

Raamatukogu mõju hindamise kolmas meetod on VAATLUSTÕENDUS: vaatlus näiteks meediakampaania mõju jälgimisel, logianalüüs e-teenuste kasutamisel, eneseanalüüs, milliseid raamatukogu võimalusi kasutati oma eesmärgi saavutamiseks, mõju teadmistele ja oskustele enne ja pärast raamatukogu poolt korraldatud koolitusi.

Ettekandes käsitleti ka raamatukogu majandusliku väärtuse hindamise teemat: tinglik hindamine, tasuvusanalüüs, ressursside kulutõhus kasutamine.

Raamatukogu MAJANDUSLIKU MÕJU ANALÜÜS: näitab raamatukogu vahetut või kaudset mõju kogukonna, regiooni või isegi kogu riigi majandusele, näiteks raamatukogu, kui

kaupade ja teenuste ostja, kohalik tööandja, kohaliku majanduse arendamise „pehme tegur“, elanikkonna koolitaja.

Rühmatööna arvutasime raamatukogu kasumlikkust.

Kõigepealt arvutatakse **KÄIVE**:

Käive = kojulaenutuste arv x raamatute keskmine hind - kulumine (25%)

Kasumlikkus = käive – komplekteerimiskulu

Kulutõhusus (investeringu tasuvus) = käive : komplekteerimiskulu

Eesti rahvaraamatukogude raamatu keskmine hind 2016 oli 11,2 €. Jõgeva maakonna raamatukogudes kokku 11,5 €, Harju Maakonnaraamatukogus 10,6 €, Kohtla-Järve Keskraamatukogus 8,0 €. Seega on kasumlikkuse näitajad ka erinevad. Vabariigi keskmine oli 22,1; Harju Maakonnaraamatukogus 31. Tõlgendamine: 1 komplekteerimisse paigutatud euro annab kasu vastavalt kasumlikkuse näitajale.

See ei tõesta, et kasutajad on raamatukogu teenusest saanud rahalist kasu, sest lisanduvad muud kulud (majandamis- ja personalikulud). KASU on sotsiaalne ja seda peab oskama oma eesmärkide saavutamiseks esitada.

Teine grupitöö ülesanne oli: Mida me kaotaksime, kui poleks raamatukogu?

Koolitaja ja disainer Taavi Tamm rääkis raamatukogu teenusest kui toote disainist.

Kõik algab disainmõtlemisest, alustada kliendist, tema vajadus on esmane. Seejärel, mis on rahaliselt mõistlik ja tehniliselt võimalik. Disainprojekti etapid on avastamisfaas, loomisfaas, hindamisfaas. Loomisfaasis otsitakse lahendusi koos kliendiga, järgneb hindamisfaas ja seejärel lõpplahenduse väljatöötamine. Lähteülesande alguses on nn valge paber, millele järgneb teekond kliendi vaates ja klienditeekonna kaardistamine. Ikka see juba palju korratud tõde, et muutuste kavandamisel lähtuda kliendist, astuda raamatukogusse nagu klient, kaardistada tema teekond eesmärgiga teha see nii sujuvaks, et klient saaks ise hakkama. Mõte selles, et kuidas ja mida oma raamatukogus oleme teinud selleks, et kasutaja saaks iseseisvalt aru kogude paigutusest, lisateenustest, millised on suunavad ja abistavad sildid.

Vaba aja sisustamiseks käisime Haapsalu Pitsikojas ja sealses väikeses muuseumis. Öhtul oli pidulik söömine Kongo restoranis, meile esines 9-aastane lõõtspillimängija Hugo Õunaid, kelle repertuaar ja mänguoskus oli muljetavaldav. Teise päeva lõpetas lõbus disko.

Teine laagripäev oli ekskursioonipäev Rannarootsi aladel. Suurepäraseks giidiks oli Rannarootsi muuseumi juhataja Ülo Kalm, kes varem on olnud Noarootsi vallavanem.

Hakatuses külastasime Uuemõisa raamatukogu, mis asub ühes ruumis Haapsalu Kutsehariduskeskuse raamatukoguga. Omapärane kooslus, kus kumbki pool ajab oma rida. Päriselt toimivaks koostööks on vaja veel teha mitmeid käike. Tagatud on asula elanike teenindamine.

Külastasime Sutlepa vabaajakeskust, kus asub ka väike raamatukogu. Vabaajakeskus võimaldab pidada kogukonna ühisüritusi, teha käsitööd, olemas on ka jõusaal. Maja on uus ja hubane.

<http://noarootsi.kovtp.ee/sutlepa-vabaajakeskus>

Külastasime Noarootsi Gümnaasiumi, sealset käsitöökoda. Lõunatasime Saare mõisas ja tutvusime mõisa ajalooa. Tegime peatuse Ülo Kalmu koduaias Pürksis, lõõgastusime Roosta rannas.

Õhtul vaatasime Valge Daami etenduse kontrolltetendust.

Kolmanda päeva veetsime Läänemaa Keskraamatukogu lasteosakonnas. Lasteosakonna üritusi tutvustas osakonna juhataja Jaanus Kõuts. Krista Kumberg rääkis lastekirjanduse tendentsidest maailmas Bologna raamatumesside kogemusele tuginedes, paar aastat varem ja nüüd ning ka eesti lastekirjanduse näidetel. Turule on tulnud nn. vaikivad raamatud, kus kirjanik kirjutab teksti, mida raamatus ei avaldata. Raamatus on ainult kunstniku poolt teksti põhjal tehtud joonistused, mida vaadates peaks laps soovima selle põhjal jutustada. Küsimus on, kas lastekirjandus läheb rohkem visuaalse poole suunas või peaks tekst sama oluline olema. Sisulise külje osas on lastekirjanduses uued teemad, uued olukorrad, internetipõlvkonna laste teemad. Kahe aasta tagusel messil oli suurem tähelepanu e-raamatule, mis seekord oli juba tahaplaanile jäänud.

Tegime kokkuvõtteid grupitöödest. Kolm päeva möödusid ilusas suvises ja soojas Haapsalus kiiresti. Harjumaalt osalesid lisaks allakirjutanule Kersti Laanejõe (Jõelähtme valla keskrk.), Pille Pikajago (Lehola rk.), Eha Podgornova(Raasiku rk.).

Suur tänu Läänemaa Keskraamatukogule, Ilme Sepale, Kersti Brantile ja Krista Talvile Rahvusraamatukogust.

Pildil : laagrirahvas Saare mõisa trepil

ANIJA VALLA RAAMATUKOGUHOIDJATE TUTVUMISREIS SOOME RAAMATUKOGUDESSE

Augustikuu viimasel nädalavahetusel väisasid Anija valla raamatukoguhoidjad Leppävirra ja Kuopio raamatukogusid Savos, Soomemaal. Iga selline tutvumisreis kolleegide juurde on silmaringi avardav ja kogemusi andev. Nii ka meie reis.

Kuopio oma 100 000 elanikuga on Põhja-Savo maakonna keskus ja Ida-Soome lääni suurim linn.

Kuopio linnaraamatukogu asutati 1872. aastal. Tänapäevaks on sellest saanud maakonnaraamatukogu 13 haruraamatukoguga. Kaugemaid külasid teenindab 3 raamatukogubussi ja lisaks nn digibuss, kus saab kõiki internetimuresid lahendada.

Arhitekt Matti Haapasalo projekteeritud raamatukoguhoones on põrandapinda üle 6000 m², kogude maht on 700 000 teavikut 39 eri keeles. Eestikeelseid raamatuid oli 250 ringis. Ei puudunud ka kõikvõimalikud eksootilised keeled. Vanimad raamatud raamatukogus on aastast 1500. Suur kogu on ka muusikat, filme ja audioraamatuid. Eelmisel aastal oli raamatukogus külastusi üle miljoni ja laenutusi üle kahe miljoni. Aga nagu meilgi, on statistika languses.

Raamatukogus on kohvik, mida kasutatakse palju ja see koht pole ainult kohvijoomiseks. Paljud üritused, mis ei ole väga rahvarohked, viiakse läbi just seal. Populaarne on keelekohvik, sest teatavasti on Soome elama asunud üsna palju eri rahvusest pagulasi. Raamatukogu üritab neid siis integreerida ühiskonda.

Uudistasime kadedusega tehnilisi lahendusi. Teavikute tagastusautomaat pole meilegi enam uudis, aga kuopiolased kasutavad usinalt ka laenutusautomaati. (Meil on nii vist ainult teadusraamatukogudes). Raamatukoguhoidja töö on seal paljuski olla lihtsalt konsultant. Lisaks on mitmes raamatukogus võimalik käia ka siis, kui raamatukogu lahti ei ole. Saab lehti-ajakirju lugeda, õppida, raamatuid automaadis tagastada ja laenutada. Küllastaja lunastab endale isikustatud elektroonilise kaardi, millega saab uksi avada-sulgeda ja registreeruda. Nii saavadki soovijad raamatukogu külastada kasvõi kell seitse hommikul või kell üheksa õhtul, kui raamatukogutöötajaid üldse kohal pole. Ainult viiviste maksmisel on inimest vaja, kes kassaaparaadist kviitungi väljastab.

Siin on naabritel veel arenguruumi! Võlglaenutamine ei saa. Mõnel päeval olla viiviseid paarisaja euro ringis, vaatamata sellele, et raamatute pikendamine ja reserveerimine on tehtud raamatukogu koduleheküljel üsna lihtsaks. E-raamatuid saab ka laenutada ja seda võimalust kasutatakse, aga sealgi on veel arenguruumi, sest kui mitu korda raamatukogu e-raamatut laenutada saab ja mis raha eest või kui kauaks litsentsi osta, seda otsustab igal konkreetsel juhul kirjastaja või tema agent.

Nagu nüüdisajal kombeks, ei laenutata raamatukogust ainult raamatuid ja ajakirju, vaid ka muud pudi-padi ja tarvilikke asju: spordivahendeid, õmblustarvikuid, matkavarustust, X-boxe ja muudki.

Leppävirta on Kuopiost 50 km lõuna poole jääv alev. Leppävirra raamatukogu on vallaraamatukogu, kus on umbes 80 000 teavikut. Ka siinne raamatukogu on ehitatud just selles otstarbeks, hästi funktsionaalne ja ilus. Leidsime palju sarnasusi oma Anija vallaga, raamatukogud on aga meil paraku üsna erinevad. Leppävirraski on oma raamatukogubuss, sest ümberkaudsed külad on üsna hajali ja valla territoorium hästi suur. Bussi saab raamatuid põhikogust ka ette tellida. Bussilaenutused moodustavad laenutustest umbes 20%.

Kõik klassikalised teenused on raamatukogus olemas. Meie jaoks üsna huvitav laenutatav ese oli energiakao mõõdik, millega kodus seintest-nurkadest soojakadusid saab otsida. Tasuta. Võimalus on ka oma vanu videofilme digitaliseerida ja sedagi täitsa tasuta. Loomulikult on raamatukogul oma lugemiskoer ja vanurite koduteenindus ja loomulikult saab käia lugemissaalis lehti lugemas ka väljaspool raamatukogu lahtiolekuaegu.

Reis oli tore ja arendav. Jätsime meelde nii mõnegi nipi, mida Eestiski kasutada saab.

Leppävirra raamatukogubussi mahub üle 4000 raamatu ja neid vahetatakse korrapäraselt.

Teavikud Kuopio raamatukogus on paigutatud läbimõeldult ja praktiliselt. Ringse leti saalipoolne osa on laud, mida kasutatakse nii töötgemiseks kui väljapanekuteks.

Keelekohvikus räägivad kõik soome keelt, sõltumata oma päritolumaast ja emakeelest. Väljapanekus on raamatud osavõtjate kodumaadest.

Siin riulis on spordivahendid, mida saab laenutada.

Tiina Nõlvak

Anija Valla Keskraamatukogu

HEA LASTERAAMAT OOTAB – TÄNAVUNE SUVELUGEMINE

Keila suvelugemisprojektist osavõtjad said karmi käsu olla kohal viimasel „salaseltsi“ koosviibimisel 30. augustil! Loeti läbi 58 166 lehekülge teksti ja kõige enam Lasse ja Maia detektiivbüroo tegemisi ja seetõttu nimetasime oma mõtetes lugejaid salaseltsiks.

Kohal oli kolmandik projektis osalejaid. Kuna oli nii palju loetud detektiivilugusid, siis oldi ju professionaalid otsimiskunstis ja palusimegi abi. Iga loetud raamatu eesti saadi piletilisse kleeps - mumm. Väiksema raamatu eest väiksem mumm, mahuka raamatu eest suurem mumm. Suuri mumme jäi järele ja nad tõstsid sahtlis mässu - põgenesid raamatukogu peale. Üritusel osalejad leidsid mummud üles!

Harjumaa Muuseumi pedagoog Gea rääkis oma lapsega lugemiskogemusest ja innustas loetu kohta päevikut pidama. Tema küll kirjutas üles ainult loetud raamatu pealkirja, aga soovitas ka huvitavaid hetki kirja panema.

Tublimatele lugejatele jagasime auhinnaks mõned võlupliiatsid ja koju mindi komm (mõlemas) pöses.

Hea lasteraamat ootab lugejaid ka kooli ajal!

Reet Vahersalu

Harju Maakonnaraamatukogu

SUVELUGEMINE 2017 RAASIKU RAAMATUKOGUS

Raasiku Raamatukogus toimus suvelugemine teist aastat. Sel aastal osales programmis 36 last, so 2 last rohkem kui eelmisel aastal. Lapsed lugesid kahe ja poole kuu jooksul läbi 354 raamatut, 108 raamatut rohkem kui eelmisel aastal kolme kuuga.

Iga läbiloetud raamatu eest sai lugemispassi kleebise. Kõik lapsed, kes olid lugenud vähemalt viis raamatut, said Tubli lugeja tunnistuse ja võimaluse osaleda loteriis, kus iga loos võitis.

10 usinamat lugejat, kes olid lugenud üle viieteistkümne raamatu, said kingituseks Apollo kinkekaardid. Kõige tublimate lugejate vahel oli suur rebimine, nemad lugesid igaüks 26 - 30 raamatut. 30 raamatut luges 7. klassi õpilane Kirke Loik.

Meie lugemisprogramm on muutunud nii populaarseks, et sel aastal osales ka kolm last Arukülast. Samuti võttis osa ka kaks eelkooliealist last, kes on juba praegu vahvad raamatulapsed.

Suvelugemisprogrammi lõpupeol oli külas Pipi Pikksukk ja küpsetasime pannkooke. Lõpupidu möödus suure lusti ja tralliga. Lapsed said mängida Pipiga õues põnevaid mänge ja hiljem kinnitada keha suurte pannkoogivirnadega koos rohke moosi ja morsiga.

Juba tunti huvi, kas järgmisel aastal ikka toimub ka suvelugemine.

Lii Otsa

Raasiku Raamatukogu

VIIMSI RAAMATUKOGUS LÖPPES VI LASTE SUVINE VÕISTULUGEMINE

Laste suvise lugemise tõhustamiseks on Viimsi Raamatukogu juba alates 2012. aastast läbi viinud üritust „Suvine võistulugemine“. Tänavu toimus arvult juba kuues võistulugemine, kusjuures aasta aastalt on laste huvi sisustada oma suvevaheaeg raamatuga märgatavalt kasvanud. Kui 2012. aastal jagati lastele välja 23 lugemispassi ja küsimustele vastas 10 lugejat, siis 2017. aastal oli osavõtjaid juba 182. Tähelepanuvääriv on, et vähemalt 5 raamatut luges läbi 119 last (eelmisel suvel 53). Aktiivsed raamatulugejad olid ka koolieelikud. Kõigist 6 võistulugemisest on osa võtnud Meribel Kuusik ja jõudnud igal aastal lõpuüritusele. Nii oli see ka tänavu.

Mõni sõna sellest, milles võisteldakse. Võistlus toimub kolmes vanuserühmas: 1. – 3. klasside õpilased, 4. – 6. klasside õpilased ja 7. – 9. klasside õpilased. Aegade jooksul on võistlejate hulgas olnud ka koolieelikuid, kes osalevad 1. – 3. klasside õpilaste vanuserühmas. Igale vanuserühmale on valitud 20 raamatut. Raamatud on valitud nii vanemate ja ehk pisut unustuse hõlma vajunud raamatute kui ka uuemate auhinnatud raamatute seast. Raamatute valikus on nii eesti- kui väliskirjanike loomingut ning ilu- ja teadmiskirjandust. Lähtutakse sellestki, et raamat ei oleks koolide soovitusliku lugemise nimekirjades ja et raamatut oleks raamatukogus vähemalt 2 eksemplari.

Et lugemisvõistlus kulgeks sujuvalt, muudeti käesoleval aastal raamatute kohta esitatud küsimusi. Kui varajasematel aastatel soovisime teada, kas raamat lugejale meeldis, kes oli lemmiktegelane ja miks ning kas lugeja leidis raamatust endalegi midagi olulist, siis sellel suvel soovisime kahes küsimuses teada raamatu sisust ja kolmandas pidi laps selgitama, kas ta soovitaks raamatut sõbrale ning miks.

Rõõmustab, et enamus lapsi loevad raamatuid mõttega ja leiavad nendest endale midagi olulist. Lugejate lemmikraamatuteks osutusid tänavu I. Tomuski raamatud „Amanda patsid“ ja „Algaja ajaränduri seiklused“, T. Parvela ja B. Sortlandi „Kepler62“, J. Schieszka „Frank Einstein ja antiaine mootor“, H. Vilepi „Üle põhjatu kuristiku“ ning S. Desseni „Püha Misiganes“.

6. suvine võistulugemine lõppes 22. augustil lõpupeoga Viimsi Raamatukogus, kuhu kutsuti need lugejad, kes lugesid läbi vähemalt 5 raamatut. Lustakal peol, mida juhtis Bruno Lotemaalt, jagati tublimatele võistulugemisel osalejatele kiituskirju ja tunnustati neid auhindadega.

Tublimad, kes lugesid läbi 20 oma vanuserühma raamatut ja lisaks veel järgmise vanuserühma raamatuid, said lisaks diplomile kingiks raamatu ja Viimsi raamatukogu maskott Vimpsiku 2018. aasta kalendri. Nendeks olid: Sander Estna, Hedvig Marie Harjo, Rebeka Palu, Priit Pedaste, Lukas Suits, Roderik Gross, Jelizaveta Nikiforjak, Paula Paas ja Ralf Maapalu. Eriti tahaks nende hulgast esile tuua Hedvig Marie Harjot, kes luges 28 raamatut ja tublit koolieelikut Lukas Suitsu, kes luges 20 raamatut.

Juba kolmandat aastat on võistluse peaaubinnad välja pannud ürituse hea sponsor Atlantis H2O Aquapark. Tänavu oli peaaubinnadeks 5 perepäaset veeparki, mis loositi välja kõigi nende 24 lugeja vahel, kes lugesid 15 ja enam raamatut. Peaaubinnade võitjateks osutusid Sander Estna, Lukas Suits, Saamuel Palu, Roderik Gross ja Merilin Radvilavicius.

Võistluse lõpuüritus sai tänavugi teoks tänu sponsoritele. AS „Tampe“, kes on olnud esimene ja kõige pikemaajalisem toetaja, tegi maitsva suvise raamatukogu maskott Vimpsiku pildiga tordi. Eesti Kultuurkapitali ja Viimsi Vallavalitsuse toel esinesid ürituse juhina Bruno Lotemaa Leiutajatekülalt ning üllatuskülasena mustkunstnik Marko Mölder. Atlantis H2O Aquapark pani välja 5 peaaubinda tublimatele lugejatele.

Täname kõiki lugejaid ja nende vanemaid ning ootame rohket osavõttu ka järgmisel aastal!

Viimsi Raamatukogu

TALLINNA TUGIKESKUSE JUKS NÄITUS HARJU MAAKONNARAAMATUKOGUS

Tugikeskuse JUKS näitus oli vaatamiseks raamatukogus septembrikuus. Imetlemiseks oli pilte seinal ja klaasvitriinides fantaasiaküllast keraamikat ja portselanmaali. Huvitavalt olid kujundatud ka kinkekaardid. Esemeid oli võimalik osta. Kingipood on ka nende keskuses.

Näituse avamisele oli tulnud arvukalt Juksis tegutsevaid noori ja külalisteks olid Keila Sotsiaalkeskuse ringide noored oma juhendajaga.

Tallinna Tugikeskus Juks „Silmis ja südames”

Tallinna Tugikeskuse Juks on tegutsenud alates aastast 1994 ning toetab erivajadustega inimeste toimetulekut igapäevaelus. Algusest peale on olnud oluline osa ka loovatel tegevustel.

Majas tegutseb palju erinevaid kunstikodasid, kus meistrite käe all on võimalik õppida erinevaid tehnikaid ja materjale ning arendada loovust. Meil tehakse keraamikat ja portselanimaali, viltimist ja siidimaali, õmblemist ja telgedel kudumist.

Sellel näitusel on esitletud tööd keraamika – ja portselanimaalikodadest ning disainikojast. Samuti on eksponeeritud must-valged graafilised joonistused ning akrüülmaalid rahvuslike motiivide ainetel.

Aasta jookusl teeme mitmeid suuremaid ja väiksemaid näitusi ning osaleme kunstikonkursitel väljaspool Eestit. See näitab, kui tähtsal kohal on meie jaoks kunst ja loovus.

Näitus „Silmis ja südames” kutsub mitte ainult vaatlema, vaid ka tunnetama neid töid südamega. Selleks, et jäädvustada ja korraks peatada see hetk, peaks mõtlema, mida tahab meile öelda näiteks Lammas Lonni või Sauruste perekond, kuhu lendab Kollane Lind või milline on Sisaliku tee.

Kas see, mida me näeme, jõuab ka meie südamesse ja kas see, mida oma südames tunneme, leiab vastukaja vaataja silmis?

Me kõik ei näe alati ühtemoodi, kuid see teebki meid eriliseks. Me mõistame rohkem ja paremini kui oleme loovad. Meie maailm on siis avaram ja seal on rohkem värve. Me jaatame, usume, kuulame südamega. See on meie hüüdlause ja selline on meie Juks.

Täname Harju Maakonnaraamatukogu Keilas võimaluse eest teha näitus nendes kaunites ruumides.

Tekst pärineb näituse tutvustusest.

Raamatukogu töötajad ja külastajad võtsid sisuka ja tõesti südamega tehtud näituse rõõmuga vastu. Näitus osutus vägagi menukaks ja ilmestas kuu vältel meie raamatukogu.

Suur tänu tegijatele ja nende juhendajatele !

Harju Maakonnaraamatukogu

LIIA KIIBUS - 35 TÖÖAASTAT ÄÄSMÄE RAAMATUKOGUS

Kuna praegu on moes küsida "Mida Sina kingid Eesti Vabariigile?", siis Liia Kiibus, Ääsmäe raamatukogu kauaaegne juhataja, võib öelda, et saate kõik minu Ääsmäe Raamatukogus töötatud 35 aastat!

Kui Liia tuli 01. septembril 1982. aastal, siis ta tuli ja jäi! Iga algus on raske! Kui raamatukogu kolis vanast külmast mõisamajast 1993. aastal Ääsmäe lasteaia ühte boksi, algasid ka raamatukogul õnnelikud aastad avarates, soojades ja valgetes ruumides. Mõniaeg edasi koliti juba Ääsmäe Põhikooli ruumidesse, lähemale oma noortele lugejatele.

Jätkugu raamatukogus ikka lugejaid, tublisid ja lahkeid raamatukogu töötajaid!

Mis kõik mahub Liia 35 aastate jooksul töötatud aja sisse? Sellest pajatavad raamatukogu kroonikad. Neid on tervelt 6 köidetud kausta.

Soovime Liiale õnne, tahet ja tervist edasi rabeleda enda ja riigi heaks.

Aino Lehtmets ja praegused kolleegid Eve ja Ene

Ääsmäe raamatukogu

XIV ÜLERIIGILINE LASTERAAMATUKOGUHOIDJATE PÄEV

Lasteraamatukoguhoidjate päevale 20. septembril 2017 oli tulijaid üle kogu Eesti. Hommik algas Põltsamaa raamatukoguhoidjate sõbraliku kollektiivi hoole all kohvi ja kringliga.

Enne päevakava algust oli võimalik omavahel tutvuda ja kogemusi vahetada, samuti uudistada raamatukoguruumides ning uurida raamatute erinevaid põnevaid väljapanekuid. Huvi pakkusid ka Marko Matvere joonistused "Ümber imelise ilma". Saali vitriinides oli näitus "Kunst ja käsitöö laiast maailmast. VAASID". Fuajee vitriinides paiknes väljapanek Põltsamaa Saviringi liikmete tehtud keraamilistest kelladest.

Päeva juhatas sisse Põltsamaa Raamatukogu lastekirjanduse spetsialist Nelli Orgmaa, kes tervitas kokkutulnuid soojalt, rääkis päevakavast ja tutvustas kõnelejaid.

Esimesena astus üles Linnavalitsuse kultuurinõunik Kadri Suni. Ta rääkis laste arvust vallas, tutvustas ideid, kuidas tuua raamatukogu veel rohkem lastele lähemale ja muuta see põnevaks õpikeskkonnaks. Samuti jagas ta oma muljeid Londoni-reisist, kus lastele, kes olid lugemisoskuse omandamisega raskustes, oli loodud põnev piraadilaeva-taoline õpi- ja mängukeskus.

Kadri Suni

Pärast seda anti ülevaade Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu lasteteeninduse toimkonna tegevusest. ERÜ lasteteeninduse toimkonna esimees Rita Raudsepp ja ERÜ büroo juhataja Reet Olevsoo kuulutasid välja „Aasta lasteraamatukoguhoidja 2017“ nominendid.

Nendeks on:

Terje Jaamul – Jüri raamatukogu raamatukoguhoidja

Elle Kasemets – Tartu Linnaraamatukogu Tammelinna harukogu raamatukoguhoidja

Olga Lošakova – Tallinna Keskraamatukogu võõrkeelse kirjanduse osakonna raamatukoguhoidja

Kristel Murel – Rapla Keskraamatukogu raamatukoguhoidja

Lembi Oper – Harku raamatukogu direktor

Terje Jaamul, Lembi Oper, Kristel Murel

Nominentide kohta öeldi kauneid sõnu, kingiti lilli ning rõõmustati ühiselt nende tunnustamise üle.

Järgmisena andis ülevaate lasteteenindusest Eestimaa raamatukogudes 2016. aasta aruannete põhjal Rapla Keskraamatukogu raamatukoguhoidja Kristel Murel.

Kristel rääkis statistikast, raamatukoguhoidjate tagasisidest, raamatukogude külastatavusest ning raamatukogudes läbiviidud üritustest.

Uudiseid Eesti Lastekirjanduse Keskuselt tõi raamatukoguhoidjateni Eesti Lastekirjanduse Keskuse arendusjuht Anneli Kengsepp, kes rääkis olnud ja tulevatest üritustest ning tutvustas Laste Vabariigi tegevust läinud suvehooajal.

Anneli Kengsepp

Sõnavõttudele pani punkti SOS Lasteküla tegevdirektor Margus Oro. Tema tutvustas SOS Lasteküla tegevust ja põhimõtteid, rääkis soojalt abisaavatest lastest ning sellest tööst, mis nende heaks igapäevaselt tehakse.

Pikemale istumisele vastukaaluks pakkus Anneli Kengsepp välja mängu, kus kõik said märkida viimase elamuse mudilaste, laste ja noorte raamatutest.

Pärast sisukat ja toredate päeva ning toitvat lõunasööki tutvustati küllatunutele Põltsamaa lossihoovi, seal leiduvad käsitöötube, galeriid, muuseumi ja veinikeldrit.

Aitäh toredate päeva eest! Järgmisel aastal kohtume Raplas.

Helle Sall ja Kaile Kosemäe

Jüri raamatukogu Peetri harukogu

**TAAS PUNAB PÄIKSEKIIRTES
PIHLAPUU**

**JA KASE KULDES KUUES MÄNGIB
TUUL**

**NING KÕRGEL TAEVAVÖLVIL ÕHTU
EEL**

ON KUREPARVED KAUGEL TEEL

**TAAS VIHMAST MÄRG ON TIHTI
RANNALIIV**

JA HALLAUTTU HÄÄBUB SILMAPIIR...

K.KIKERPUU

ÕNNITLEME SÜNNIPÄEVALAPSI!

Täname kõiki, kes aitasid kaasa infolehe valmimisele!

Koostaja: Lea Mäeste, Maire Enok

Kujundaja: Maire Enok